

Preek over Jesaja 42: 1-7, Romeinen 8: 22-26

Broeders en zusters, gemeente van de Here Jezus,

Het zal ongeveer in de beginjaren 90 geweest zijn dat de Nederlandse overheid de slogan 'een beter milieu begint bij jezelf' introduceerde. En ongetwijfeld heeft deze slogan er aan bijgedragen dat er een bewustwordingsproces op gang is gekomen. We zijn ons bewuster geworden van de noodzaak om te recyclen. Huisvuil wordt gescheiden, op veel woningen in ons land zien we zonnepanelen verschijnen, ook de elektrische auto heeft inmiddels zijn intrede gedaan en we worden ons bewust van eerlijke handel. Ook in de christelijke kerk is men zich meer en meer bewust geworden dat we ons christen-zijn niet moeten versmallen tot ons zieleheil, maar dat bestrijden van armoede, zorgen voor de schepping, onrecht tegengaan, honderd procent christelijke thema's zijn, die we niet mogen overlaten aan de milieubeweging en de groene partijen.

Daarmee wil ik natuurlijk niet zeggen dat ons zieleheil onbelangrijk is. Integendeel, dat is zeer belangrijk, maar onbewust hebben we toch teveel naar deze wereld gekeken als een wereld die ten onder gaat. *Stil maar, wacht maar alles wordt nieuw.* Een lied dat voor velen troost heeft geboden, maar ook een lied dat nogal passief maakt. Alsof we hier alleen maar op aarde zijn om te wachten op de heerlijke eeuwigheid die komt. We bevinden ons immers op een zinkend schip, en voor ons is het vooral zaak om te zorgen dat we de reddingsboei Jezus grijpen, voordat het hele zaakje reddeloos verloren gaat. We hebben ons niet gerealiseerd dat de zondeval niet alleen de mens, maar ook de hele schepping betreft en daarom ook, zullen we het verlossingwerk van Christus niet moeten beperken als slechts een verlossen van onze zonden, maar uiteindelijk het verlossen van de hele schepping.

Heel de schepping! Dat is ook thema dit jaar van de Micha-zondag. Een landelijk initiatief om in de kerken stil te staan bij Micha 6:8:

Hij heeft u bekend gemaakt, o mens, wat goed is en wat de HERE van u vraagt: niet anders dan recht te doen en getrouwheid lief te hebben, en ootmoedig te wandelen met uw God.

Vanuit deze tekst worden christenen opgeroepen om stelling te nemen tegen onrecht. Recht te doen aan onze medemens, ver weg en dichtbij, maar ook recht te doen aan al het geschapene. Er wordt zelfs door Micha gezegd dat dit is wat de

HERE van ons vraagt. Niet bepaald vrijblijvend dus.

Toen God de mens schiep gaf Hij de mens Zijn zegen en vervolgens maakte Hij zijn wil bekend voor de mens: *Wees vruchtbaar en word talrijk, vervult de aarde en onderwerpt haar: heerst over de vissen van de zee, over het gevogelte des hemels en over al gedierte dat op de aarde kruipt.*

Deze opdracht laat al meteen zien dat wij als mensen een bijzondere plaats innemen ten opzichte van alle andere wezens in de schepping. De mens is geschapen naar het beeld van God. De mens mag als onderkoning de aarde beheren. Een grote verantwoordelijkheid. Maar het is ook zo bijzonder dat God de mens dit toevertrouwt! Hij durfde dat met een gerust hart aan ons over te laten.

Dat is toch iets om je over te verbazen. Dat God de mens zo hoog heeft zitten, dat Hij hem zo'n belangrijke taak geeft. Dat Hij hem de wereld toevertrouwt. Koning David heeft deze verbazing prachtig verwoord in psalm 8: *'Toch hebt Gij hem bijna goddelijk gemaakt, en hem met heerlijkheid en luister gekroond. Gij doet hem heersen over de werken uwer handen, alles hebt Gij onder zijn voeten gelegd'.*

Wat een verantwoordelijkheid, wat een vertrouwen, maar ook, wat pijnlijk dat wij dat vertrouwen beschaamd hebben en steeds weer beschamen. Toen de mens ervoor koos om in opstand te komen tegen Gods gezag, heeft hij als onderkoning zijn onderdanen meegesleurd in een oncontroleerbare, vrije val, met catastrofale gevolgen voor al het geschapene.

Alle goede initiatieven ten spijt, we zijn de controle steeds meer kwijt. Het is ons gewoon niet gelukt om Gods beeld te laten schitteren in de schepping. We hebben de aarde bewerkt, grondig bewerkt, uitgeput soms. Maar hebben we nu ook het beeld van God zichtbaar gemaakt? Diersoorten sterven uit, bossen worden gekapt, natuurlijke bronnen raken op, ijskappen smelten, etc. En dan heb ik het nog niet over wat wij elkaar aandoen. De videobeelden van de Islamitische Staat laten ons zien waar 'een mens van God los' toe in staat is. Er is zoveel onrecht in deze wereld. Er wordt zoveel kwaad gedaan. We weten er allemaal van. We houden het wellicht ook zelf in meerdere of mindere mate in stand. Onze rijkdom, onze welvaart, is alleen mogelijk ten koste van de armoede van anderen. Ons westers afval dumpen we bij onze afrikaanse burens op de stoep. Wij kunnen alleen zoveel energiebronnen benutten als we anderen op de wereld die kans niet bieden.

Toch is dat niet het hele verhaal. Natuurlijk heeft de mens een aandeel in de ontstane problemen. Maar de mens is ook onderdeel van die gevallen schepping en heeft zo ook te lijden onder de problemen die er zijn in de wereld. Heel de schepping zucht en steunt. Heel de schepping, alles verlangt naar vernieuwing (Rom.8).

De problemen zijn gewoon te groot om zomaar even op te lossen. Ja, een beter milieu begint bij jezelf. Je doet misschien al alles wat er in je macht ligt. Persoonlijk en als samenleving. En dat is zeer zeker zinvol. Je moet er ook in blijven geloven dat jij iets kunt betekenen. Dat jouw bijdrage er toe doet en dat je wel degelijk iets kunt veranderen. Maar de wereld is groot. En de problemen in de wereld zijn te groot om in je eentje op te lossen. Ze zijn zelfs te groot om met elkaar op te lossen. Zelfs met de beste bedoelingen komen we er niet uit. Het groeit ons boven het hoofd.

Zijn we dan hopeloos verloren? Goddank niet! Al diep in het oude testament, te midden van alle ellende, klinkt een boodschap van hoop. God spreekt bij monde van Jesaja over een dienaar waarin hij vreugde vindt. We hebben het net gelezen in Jesaja 42:

Zie mijn knecht, die Ik ondersteun; mijn uitverkorene, in wie Ik een welbehagen heb. Ik heb mijn Geest op hem gelegd: hij zal de volken het recht openbaren. Hij zal niet schreeuwen noch zijn stem verheffen, noch die op de straat doen horen. Het geknakte riet zal hij niet verbreken en de kwijnende vlaspit zal hij niet uitdoven; naar waarheid zal hij het recht openbaren. Hij zal niet kwijnen en niet geknakt worden, tot hij op aarde het recht zal hebben gebracht; en op zijn wetsonderricht zullen de kustlanden wachten.

Deze boodschap over die ideale mens klinkt te mooi om waar te zijn. Wie is deze Knecht? Voor het antwoord op die vraag zullen we naar het Nieuwe Testament moeten gaan. Naar dat grote moment dat God zelf onder de mensen verscheen. De Knecht die vervuld werd van Gods Geest. De Knecht die niet kwam om te oordelen, maar om te bevrijden. De Knecht die blinden de ogen opende. De Knecht die gebonden stumperts bevrijdde uit de klauwen van de duivel. De Knecht die verkondigde dat God door Hem alles wat krom is recht zal gaan zetten. Dat kan maar één ding beteken: het Koninkrijk is nabij!

God laat zijn gebroken, kapotte schepping niet aan zijn lot over. God zal zelf voor vernieuwing zorgen, voor genezing. Hoe? Niet door de aarde schoon te vegen en opnieuw te beginnen. Zo ging het bij de zondvloed. Hoe teleurgesteld God misschien

ook zal zijn in de mensheid, dat nooit weer. Die belofte staat als een huis en elke regenboog getuigt daarvan.

Toen God de mens schiep heeft hij een enorme verantwoordelijkheid gekregen. De mens heeft dat vertrouwen van God beschaamd. Maar God neemt de mens zijn taak niet af. Zo is God. Hij weet van geen ophouden. We zeggen het elke kerkdienst weer. God laat niet los wat Zijn hand begon. Dat geldt voor ons mensen, dat geldt voor jou persoonlijk en dat geldt ook voor deze gevallen schepping. God geeft zijn oorspronkelijke plan niet op. De prachtige aarde, met de mens als zijn vertegenwoordiger, moet er komen. En God koos daarbij niet voor nieuwbouw, maar voor renovatie. Om de schepping te kunnen herstellen moet hij daarom eerst de mens heelmaken. Daar begint het. Hij gaat de schepping van binnenuit vernieuwen en de mens blijft daarin een sleutelrol vervullen. Zoals de zonde, de dood en de vergankelijkheid door een mens in de wereld zijn gekomen, zo zal dit alles ook door een mens overwonnen moeten worden. (1 Kor 15).

En daarvoor moest die in Jesaja aangekondigde Knecht komen. God zelf verscheen als mens onder de mensen. Hij werd één van ons. Hij was bereid zichzelf te vernederen om ons weer te kunnen verhogen. Met Zijn dood aan het kruis en zijn opstanding uit de dood dichtte Hij die afschuwelijke kloof, die ons mensen van God gescheiden hield en het onmogelijk maakte om naar onze bestemming te leven.

Er moest een nieuwe Adam komen om de vernieuwing in te zetten. Heel de schepping! Een opdracht die alleen deze nieuwe mens, Jezus Christus, kan uitvoeren. Met Zijn komst is een geweldige aanzet gedaan voor herstel. We mogen leven vanuit een nieuwe relatie met God. De schuld is weggedaan. De dood verslagen. Maar we mogen ook leven met een belofte van een totale vernieuwing. Er zal een dag komen dat ons sterfelijke lichaam onsterfelijkheid aandoet. Er zal een dag komen dat alles in ons, wat nu nog aan het gebroken leven herinnert, verdwijnen zal. We zijn verlost mensen, maar tegelijk wachten we ook nog op de totale verlossing. Zo gaat dat vaak in de bijbel. Dat is wat in de theologie 'het reeds en het nog niet' wordt genoemd. Christenen hebben nog wel eens de neiging om tussen dat 'reeds' en het 'nog niet' heen en weer te slingeren. Als we alle aandacht op het 'nog niet' vestigen dan ontkennen we dat Gods Geest in ons leven nu al een vernieuwend werk is begonnen. Vestigen we alle aandacht op het 'reeds', dan zijn we geneigd te ontkennen dat we nog onderweg zijn en menen dat we nu al in de totale overwinning

over zonde en ziekte kunnen leven. We zullen beide werkelijkheden overeind moeten laten staan. We zijn nieuwe mensen, dankzij de Heilige Geest, maar we zuchten ook nog volop mee met deze gebroken wereld.

Christenen zijn verlost mensen. En als verlost mensen mogen zij met God meedoen in Zijn grote verlossingsplan. Dat heeft in de eerste plaats te maken met de verkondiging van het Evangelie. Aan wie het maar horen wil mogen we vertellen van die Hemelse Vader, die uit is op herstel. Die Vader die op de uitkijk staat, met z'n armen wijd open. Bij die Vader is iedereen welkom. Maar ik zei in het begin van de preek al, dat we Gods verlossingsplan niet moeten versmallen tot redding van mensen. God wil zijn schepping redden. Jezus verkondigde dat Zijn Koninkrijk nabij is gekomen. Voor dat Koninkrijk geldt hetzelfde als voor gelovige mensen. Het Koninkrijk is er 'reeds' en 'nog niet'. Toen Jezus op aarde verscheen was het de Koning zelf die onder ons verscheen. Maar zijn Koningschap was nog geen feit. Hij kwam als een Knecht. Hij heeft vs. 4 van Jesaja 42 nog niet in vervulling laten gaan. Zijn recht is nog niet op aarde gevestigd. Ook nu nog niet. Maar toch kunnen we ook niet meer zeggen dat Gods Koninkrijk er nog niet is. Jezus' koninkrijk is daar waar Zijn gezag wordt erkend. Als wij leven naar Zijn bedoelingen, bouwen we mee aan de komst van Zijn Koninkrijk. Als wij recht doen, getrouwheid liefhebben en ootmoedig wandelen met God, en zo Micha 6:8 nastreven, dan bouwen we mee aan Gods Koninkrijk. Een rijk dat nu al zichtbaar mag worden, maar wat pas ten volle zichtbaar wordt als Christus komt.

God heeft ons mensen niet verlost van onze verantwoordelijkheid. God neemt zijn woord niet terug. Aan ons de taak om met Hem mee te doen. Onze redding en verlossing zijn daarom geen doel op zich, maar ook een middel. God werkt door geredde mensen heen aan de verlossing van de hele schepping.

En dat plaatst alles in een totaal ander perspectief. De schepping zucht. Zeker. En ook wijzelf zuchten heel wat af in dit gebroken bestaan. Maar de gebrokenheid heeft niet het laatste woord. Want de voetsporen van die Knecht waar Jesaja over sprak hebben in het Joodse land z'n sporen nagelaten. Hij is er geweest. Hij verkondigde niet alleen het Koninkrijk. Hij leefde het Koninkrijk.

Hij genas de zieken en liet daarmee zien, straks hè, als dat Koninkrijk ten volle doorbreekt, dan is er geen plaats meer voor ziekte.

Hij voedde de schare en liet daarmee zien, straks hè, als dat Koninkrijk ten volle

doorbreekt, dan is er geen plaats meer voor honger.

Hij wekte zelfs doden op en liet daarmee zien, straks hè, als dat Koninkrijk ten volle doorbreekt, dan is er geen plaats meer voor de dood.

We hebben net uit Romeinen 8 gelezen over een schepping die zucht. En misschien is het jullie wel opgevallen dat er in dit korte gedeelte maar liefs drie keer over zuchten wordt gesproken. In vs. 22 gaat het over de schepping die zucht als in barensweeën. Het 23^e vers zegt dat wijzelf die de Geest ontvangen hebben – de gelovigen dus – ook zuchten, en uitzien naar de verlossing uit ons sterfelijk bestaan. De gebrokenheid van dit aardse bestaan gaat ons niet voorbij. Maar dan zien we in vs. 26 dat ook van de Heilige Geest wordt gezegd dat de Geest voor ons pleit met onuitsprekelijk zuchten. Als wij niet weten hoe te bidden dan weet Gods Geest die ons woont het wel. Ik begrijp hieruit dat ons lijden en onze gebrokenheid ook Gods hart raakt. Hij zucht met ons mee. Ons lijden, doet Hem zuchten. Ons verdriet, doet Hem zuchten. Onze pijn doet Hem zuchten. Hij zucht met ons mee, en verlangt nog veel meer dan wij naar dat grote moment dat zichtbaar zal worden wie Gods zonen zijn.

Die met ons meezuchtende Geest woont in ons, vernieuwt ons leven, wil het beeld van Christus in ons uitwerken, zodat we meer en meer gaan worden zoals God ons heeft bedoeld. Beeld van God.

Er is hoop voor ons, er is hoop voor heel de schepping dankzij Jezus Christus. Hij was als mens vol van Gods Geest en hij heeft op de Pinksterdag zijn Geest over ons uitgestort om ons toe te rusten voor het werk in de wereld. We mogen zijn werk voortzetten. Verkondigen dat er in Jezus herstel is voor mensen. Maar we mogen ook onder de leiding van de Geest streven naar recht. Dat wil zeggen: te leven naar Gods wil. Zoals de Knecht uit Jesaja 42, in wie we Jezus Christus herkennen, hem ons heeft doen kennen (Jes. 42:3c). Jezus heeft ons de wil van God bekend gemaakt en is ons voorgedaan in het naleven daarvan.

Geleid door Gods Geest kunnen wij het werk van God in deze wereld handen en voeten geven. Daarmee zijn de huidige problemen de wereld nog niet uit. Maar je hoeft niet te wanhopen, omdat je weten mag dat het Christus is die alles heel gaat maken. En Hij wil jou helpen, kracht geven, je bij de hand nemen om hem daarin te volgen. AMEN

Oktober 2014
G.P. Hartkamp
Wapenveld